

Europos saugos ir sveikatos darbe agentūra

2012 m. metinė ataskaita Santrauka

Europe Direct – tai paslauga, padésianti Jums rasti atsakymus į klausimus apie Europos Sąjungą

Informacija teikiama nemokamai telefonu (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*): Informacija teikiama nemokamai, daugelis skambučių taip pat nemokami (nors kai kurie ryšio paslaugų teikėjai gali imti mokestį, taip pat gali reikėti mokėti, jeigu skambinsite taksofonu arba viešbučio telefonu).

Daug papildomos informacijos apie Europos Sąjungą yra internete.
Ji prieinama per portalą *Europa* (<http://europa.eu>).

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2013

ISBN: 978-92-9240-054-5

ISSN: 1977-2548

doi: 10.2802/5401

© Europos saugos ir sveikatos darbe agentūra, 2013

Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį.

Esant sunkiai ekonominei padėčiai, kai daugelis organizacijų pajuto vyriausybės taupymo pasekmes, Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūra (toliau – Agentūra) nenustojė siekusi užtikrinti darbuotojų saugą ir sveikatą (DSS) visose, didelėse ir mažose, įmonėse. Agentūra taip pat ėmė žvelgti į ateitį, pradėdama rengti daugiametę strateginę savo būsimo darbo programą.

1. Informacijos rinkimas ir analizė

Europos rizikos stebėjimo tarnyba

2012 m. užbaigtas pirmasis pavyzdinis Agentūros [ateities įžvalgų projektas](#), skirtas sparčios ekologiškų darbo vietų plėtros keliamiems ilgalaikiams rizikos veiksniams numatyti. Rengiant scenarijus apie tai, kas gali atsitikti, atsiradus tam tikroms technologijos naujovėms arba įvykus tam tikriems pokyčiams visuomenėje, ir kokį poveikį šie pokyčiai gali turėti darbuotojų saugai ir sveikatai, siekiama skatinti diskusijas ir aiškiai parodyti tam tikrų veiksmų pasekmes sprendimų priėmėjams.

Projekto „Green jobs and occupational safety and health: Foresight on new and emerging risks associated with new technologies by 2020“ (Ekologiški darbai ir darbuotojų sauga ir sveikata. Su naujomis technologijomis susijusios naujos ir kylantios rizikos prognozė iki 2020 m.) galutinė [ataskaita](#) ir jos [santrauka](#) bus paskelbtos 2013 m.

Dar vienas Agentūros pavyzdinis projektas yra [Europos įmonių apklausa apie naują ir atsirandančią riziką \(ESENER\)](#), kuri pirmą kartą atskleidė tikrą vaizdą, kaip Europos darbovietėse valdomos kai kurios svarbios rizikos apraiškos, visų pirma psichosocialinės rizikos, pavyzdžiui, su darbu susijusi įtampa,

smurtas ir priekabiavimas.

Šiuo metu daugiausia dėmesio skiriama antrinei apklausoje surinktų duomenų analizei. 2012 m. paskelbtos keturios ataskaitos ir jų [santrauka](#): „[Management of occupational safety and health](#)“ (Darbuotojų saugos ir sveikatos valdymas), „[Worker representation and consultation on health and safety](#)“ (Atstovavimas darbuotojams ir jų konsultavimas sveikatos ir saugos klausimais), „[Management of psychosocial risks at work](#)“ (Psichosocialinės rizikos valdymas darbe) ir „[Drivers and barriers for psychosocial risk management](#)“ (Psichosocialinės rizikos valdymo veiksniai ir kliūtys). Jau patvirtinta antroji ESENER apklausa, kuri bus išplėsta ir į mažesnes organizacijas, žemės ūkio sektorių ir daugiau šalių.

Paskelbta dar vieno Agentūros projekto ataskaita „[Risk perception and risk communication with regard to nanomaterials in the workplace](#)“ (Nanomedžiagų keliamos rizikos suvokimas ir komunikavimas darbovietėse), kurioje išryškintos mūsų žinių apie darbu su nanomedžiagomis (t. y. medžiagomis, kurių sudedamųjų dalių matmuo yra labai mažas), keliamus pavojus spragos.

Toliau rengtasi 2013 m. paskelbti „OSHwiki“ tinklalapius, kurie papildyti straipsniais svarbiausiomis Agentūros darbo programos temomis.

Informacija apie darbo aplinką

Per praėjusius metus Agentūra išleido [daug praktinių vadovų ir informacinių lapelių 2012–2013 m. saugių darbo vietų kampanijai](#) „Bendromis jėgomis mažinkime riziką darbe“ paremti. Tarp jų – du leidiniai, parengti drauge su Europos profesinių sąjungų konfederacija (ETUC) ir BUSINESSEUROPE, [apie darbuotojų dalyvavimą](#) ir [vadovų lyderystę](#) darbuotojų saugos ir sveikatos srityje. Be to, parengta ataskaita, kurioje nagrinėjama, kaip gera lyderystės praktika gali skatinti [darbuotojus geriau paisyti DSS](#), atlikta [darbuotojų dalyvavimo](#) konkrečių atvejų apžvalga ir dar viena studija, kurioje analizuojami būdai, kaip organizacijos gali skatinti [DSS per savo tiekimo grandines](#).

Pradėta rengtis 2014–2015 m. kampanijai, kurią vykdant dėmesys bus telkiamas į psichosocialinę riziką ir ypač į turimus praktiškus šio klausimo sprendimo būdus ir priemones. 2012 m. Agentūra atliko savo nacionalinių ryšių punktų apklausą, siekdama nustatyti, kokios paramos jiems reikia kampanijoms vykdyti. Apklausos rezultatai padeda rengti kitos kampanijos produktus.

Agentūros [internetinė interaktyvi rizikos vertinimo priemonė \(OiRA\)](#) – tai paprasta ir nemokama rizikos vertinimo priemonė, skirta visų pirma labai mažoms ir mažoms įmonėms. Įdiegusi OiRA Agentūra nuolat ją tobulina, siekdama, kad ji taptų patogesnė naudoti, kuria OiRA bendruomenė (organizuodama mokymus ir teikdama specialias pagalbos tarnybos paslaugas) ir skatina naudoti ir pritaikyti OiRA konkretiems pramonės sektoriams. Šiuo metu kuriami nauji OiRA moduliai, skirti psichosocialinei rizikai, priežiūros darbų rizikai ir darbo biuruose rizikai vertinti.

[Darbuotojų sveikatingumo skatinimo programa](#) skatina darbdavius ne tik griežtai laikytis sveikatos ir saugos reikalavimų, bet ir visokeriopa padėti gerinti darbuotojų sveikatą. 2012 m. išleisti leidiniai [apie jaunų darbuotojų sveikatos stiprinimą, psichinės sveikatos stiprinimą darbo vietoje, šeimos klausimus ir darbo bei asmeninio gyvenimo pusiausvyrą](#). Taip pat parengti keli „E-facts“ serijos straipsniai informuotumui apie tabako dūmus aplinkoje didinti: [„Tobacco: advice for smokers on health effects“](#) (Patarimai rūkantiesiems apie tabako poveikį sveikatai), [„Tobacco: advice for non-smokers on health effects“](#) (Patarimai nerūkantiems apie tabako poveikį sveikatai) ir [„Tobacco: advice for employers on creating a smoke-free working environment“](#) (Patarimai darbdaviams, kaip kurti darbo aplinką be tabako dūmų). Parengtos dvi literatūros apžvalgos [darbdaviams](#) ir [darbuotojams](#) apie motyvaciją dalyvauti darbuotojų sveikatingumo skatinimo programose. Agentūros atstovai taip pat dalyvavo darbuotojų sveikatingumo skatinimo ekspertų grupėje, kuri siekia darbuotojų sveikatingumo skatinimo projektą išplėsti iki bendro gerovės darbe kūrimo.

Vykdydama [DSS aspektų integravimo į švietimą](#) projektą Agentūra paskelbė [informacinį biuletinį](#) ir konkrečių atvejų analizę („[Training teachers to deliver risk education – Examples of mainstreaming OSH into teacher training programmes](#)“, Švietimo apie DSS rizikos veiksnius strategija mokytojams. DSS integravimo į mokytojų rengimo programas pavyzdžiai), kurioje apžvelgė mokytojų DSS ir rizikos valdymo mokymo gerąją praktiką.

2012 m. Agentūra pradėjo ruošti 2 mln. EUR vertės vyresnio amžiaus darbuotojų saugos ir sveikatos bandomajam projektui, kurio tikslas – politikos formuotojams teikti informaciją ir geros

strategijos bei praktikos pavyzdžius, padedančius vyresnio amžiaus darbuotojams išsaugoti sveikatą. Projektą planuojama vykdyti iki 2015 m.

2. Komunikacija, kampanijos ir informacijos sklaida

Balandžio mėn. Briuselyje paskelbta [2012–2013 m. saugių darbo vietų kampanijos](#) „Bendromis jėgomis mažinkime riziką darbe“ pradžia. Daugiausiai dėmesio šios kampanijos organizatoriai skiria vadovų lyderystei ir darbuotojų dalyvavimui gerinant darbuotojų saugą ir sveikatą. Siekiant rasti kuo daugiau oficialių kampanijos partnerių Briuselyje surengtas partnerių susitikimas, kuriame dalyvavo per 100 dalyvių iš įvairiausių organizacijų. Pasitelkdama Europos kampanijoms skirtos pagalbos paketą Agentūra toliau remia nacionalinių ryšių punktų organizuojamus renginius, skirtus informuotumui didinti. Spalio mėn. vykusią [Europos darbuotojų saugos ir sveikatos savaitę](#) surengta daug kampanijos renginių. Prie kampanijos prisijungė 86 oficialių partnerių rekordinis skaičius.. Parengtas kampanijos vadovas ir įvairūs [reklaminės medžiagos leidiniai](#). Jie išversti į 24 kalbas ir dalijami nemokamai. Napo konsorciumas sukūrė [filma](#) su populiariu animacinių filmų veikėju Napo. Sukurta pirmoji [iPad apps](#) taikomoji programa su kampanijos informacine medžiaga, kuri jau sulaukė nemažai dėmesio. [Geros praktikos apdovanojimų konkursui](#) pateikta apie penkiasdešimt paraiškų..

Atlikta antroji [Europos apklausa apie darbuotojų saugą ir sveikatą](#), kurioje apklausta per 35 000 visuomenės narių 36 Europos šalyse. Jiems pateikti klausimai apie šiuolaikines darbo vietų aktualijas. Apklausos rezultatai patvirtina Agentūros veiklos kryptį, įskaitant jos dėmesį su darbu susijusiai įtampai, tikslingumą.

2012 m. paskelbti [Europos vyresnių žmonių aktyvumo ir kartų solidarumo metais](#). Agentūra aktyviai dalyvavo šioje teminėje veikloje, teikdama informaciją apie tai, kaip padėti darbuotojams ilgiau išlikti darbingeriems. Sukurtas naujas [internetinis tinklapis vyresniems darbuotojams](#) ir paskelbti straipsniai šia tema „[Promoting active ageing in the workplace](#)“ (Vyresnių žmonių aktyvumo skatinimas darbo vietoje) ir „[Working better, for longer](#)“ (Geresnis ir ilgiau trunkantis darbas).

Agentūra dalyvavo [Pasaulinėje dienoje be tabako](#), pradėdama savo informacinę kampaniją „[Darbo vietos be tabako dūmų](#)“. Ji taip pat parengė naują priemonių rinkinį ir kitą medžiagą, padėsiančią darbdaviams ir darbuotojams suprasti Europos Sąjungoje pradedamas taikyti [naujasias cheminių produktų keliamo pavojaus piktogramas](#). Ketvirtus metus iš eilės tarptautiniame Leipzigo dokumentinio ir animacinio kino festivalyje ([DOK Leipzig](#)) Agentūra įteikė savo [saugių darbo vietų kino apdovanojimą](#).

Agentūra dalyvavo projekte, skirtame sveikatos ir saugos pagrindams skiepyti pradinių klasių mokiniams. Įgyvendinant iniciatyvą „[Napo mokytojams](#)“, internete pateikta įvairių mokomųjų priemonių (pamokų planų ir vaizdo klipų, kurie kol kas parengti tik septyniomis kalbomis), kuriose animacinių filmų veikėjas Napo nuotaikingai demonstruoja supratimą apie saugą ir sveikatą darbo vietose.

Bendradarbiaudama su spauda ir žiniasklaida ES ir nacionaliniu lygmenimis Agentūra vykdė aktyvią viešųjų ryšių veiklą. Pradėtas naujas [partnerystės su žiniasklaida projektas](#), kuris vykdomas kartu su saugių darbo vietų kampanija. Ji aktyviai dalyvavo įvairiose Europos ir tarptautinėse konferencijose bei parodose, parengė naują internetinės veiklos strategiją, pakeitė savo interneto svetainės dizainą ir pradėjo aktyviau dalyvauti „[Twitter](#)“, „[Facebook](#)“ ir „[LinkedIn](#)“ tinkluose.

Agentūra toliau plėtojo komunikacinę partnerystę su Europos Komisijos Įmonių ir pramonės generaliniu direktoratu, Konkurencingumo ir inovacijų vykdomąja įstaiga ir [Europos verslo ir inovacijų tinklu](#) ir tyrinėjo galimybes vaizdinėmis priemonėmis skatinti geresnę darbuotojų saugą ir sveikatą. Agentūra papildė savo skaitmeninę biblioteką, užsisakė naujos vaizdinės medžiagos ir rėmė su DSS susijusias fotografijos parodas. Visus metus ji tęsė savo leidybos programą: parengė dešimt Agentūros ataskaitų, šešias literatūros apžvalgas, tris informacinius lapelius, 11 „E-facts“ serijos ir daug kitų straipsnių bei garso ir vaizdo medžiagos.

3. Bendradarbiavimas ir koordinavimas

Kalbant apie bendradarbiavimo ES ir tarptautiniu mastu veiklą svarbu paminėti suinteresuotųjų atstovų įtraukimą į Agentūros naujos daugiametės strategijos rengimą ir nuolatinį DSS informacijos teikimą Europos institucijoms, Europos socialinio dialogo partneriams ir kitiems Europos suinteresuotiesiems subjektams.

Agentūra toliau rengia šalis kandidates ir galimas kandidates dalyvauti europinėje DSS veikloje, pavyzdžiui, organizuodama įvairias kampanijas šiose šalyse ir rengdama informacinę medžiagą atitinkamomis kalbomis.

Agentūros Briuselio ryšių biuras atstovavo jai bendradarbiaujant su pagrindiniais ES lygmens partneriais ir vykstant ES ir JAV dialogui DSS klausimais. Agentūra vis aktyviau dalyvauja Europos socialiniame dialoge ir sektorialių socialinio dialogo komitetų veikloje.

Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūra

(EU-OSHA) padeda siekti, kad Europa taptų saugesne, sveikesne ir našesne vieta dirbti. Agentūra atlieka tyrimus, rengia ir platina patikimą, esminę ir nešališką informaciją apie saugą ir sveikatą ir rengia visą Europą aprėpiančias informacines kampanijas. 1996 m. Europos Sąjungos įsteigta agentūra įsikūrusi Bilbao mieste, Ispanijoje, ir vienija Europos Komisijos, valstybių narių vyriausybių, darbdavių ir darbuotojų organizacijų atstovus ir geriausiai šios srities specialistus visose 27 ES valstybėse narėse ir už jos ribų.

Europos saugos ir sveikatos darbe agentūra**Gran Vía 33, 48009 Bilbao, ESPAÑA****Tel. +34 944794360****Faks. +34 944794383****El. paštas: information@osha.europa.eu**<http://osha.europa.eu>